

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลของการบำบัดสำหรับ ผู้ที่เป็โรจิตเภท: การทบทวนอย่างเป็นระบบ	
ผู้เขียน	นางสาว ภาณี โพธิ์สว่าง	
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต)	
คณะกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทราภรณ์ หุ่นปันคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี อภิชาติบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

โรจิตเภทมีความรุนแรงและเรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เป็โรจิตเภท ครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนเศรษฐกิจ ดังนั้นการค้นหาวิธีการบำบัดรักษาที่มีประสิทธิผลและมีความคุ้มค่าสำหรับผู้ป่วยกลุ่มนี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลของการบำบัดสำหรับผู้เป็โรจิตเภทจากรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ถึง 2559 (ค.ศ. 2006 ถึง 2016) ตามขั้นตอนการทบทวนอย่างเป็นระบบในงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุขของสถาบันโจแอนนา บริกส์ ทั้งหมด 8 ขั้นตอน (JBI, 2014) โดยเกณฑ์การคัดเลือก คือ ต้องเป็นงานวิจัยที่ศึกษาในกลุ่มประชากรของผู้ที่เป็โรจิตเภทที่ได้รับการบำบัดด้วยยาและจิตสังคมบำบัด ผลลัพธ์ได้แก่ ต้นทุนประสิทธิผลและต้นทุนประสิทธิผลส่วนเพิ่ม จากการสืบค้นอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนของสถาบันโจแอนนา บริกส์ ผลการสืบค้นพบงานวิจัยทั้งหมดจำนวน 1,845 เรื่อง หลังจากพิจารณาตามเกณฑ์การคัดเลือกและการประเมินคุณภาพงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุขของสถาบันโจแอนนา บริกส์ เหลืองานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพทั้งหมดจำนวน 5 เรื่อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลและต้นทุนประสิทธิผลส่วนเพิ่มด้วยเครื่องมือ Dominance Ranking Matrix (DRM) ของสถาบันโจแอนนา บริกส์ (JBI, 2014)

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ในการวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลพบรูปแบบของการบำบัดสำหรับผู้ที่เป็นโรคจิตเภททั้งหมด 6 รูปแบบ คือ 1) การบำบัดด้วยยาต้านอาการทางจิตแบบเก่าอย่างเดียว 2) การบำบัดด้วยยาต้านอาการทางจิตแบบใหม่อย่างเดียว 3) การบำบัดทางจิตสังเคราะห์ร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบเก่า 4) การบำบัดทางจิตสังเคราะห์ร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบใหม่ 5) ครอบครัวยุติบำบัดร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบเก่า และ 6) ครอบครัวยุติบำบัดร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบใหม่

2. ต้นทุนประสิทธิผลของรูปแบบการบำบัดที่มีประสิทธิผลที่มีความคุ้มค่า และแนะนำในการนำไปใช้ในการบำบัดสำหรับผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ได้แก่

2.1 การบำบัดทางจิตสังเคราะห์ร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบเก่า จากการวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลของงานวิจัย 3 เรื่องในประเทศชิลี ในจอร์เจีย และสเปน พบว่ามีประสิทธิผลและมีความคุ้มค่ามากกว่ารูปแบบการบำบัดอื่น ซึ่งได้แก่ การบำบัดทางจิตสังเคราะห์ร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบใหม่ และการบำบัดด้วยยาต้านอาการทางจิตทั้งแบบเก่า หรือแบบใหม่เพียงอย่างเดียว

2.2 ครอบครัวยุติบำบัดร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบเก่า จากการศึกษาในประเทศเวียดนาม พบว่ามีประสิทธิผลและมีความคุ้มค่ามากกว่าการบำบัดทางจิตสังเคราะห์ร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบใหม่ และการบำบัดด้วยยาต้านอาการทางจิตทั้งแบบเก่า หรือแบบใหม่เพียงอย่างเดียว

2.3 ครอบครัวยุติบำบัดร่วมกับยาต้านอาการทางจิตแบบใหม่ จากการศึกษาในประเทศไทย พบว่ามีประสิทธิผลและมีความคุ้มค่ากว่าการรักษาด้วยยาต้านอาการทางจิตแบบใหม่เพียงอย่างเดียว

จากผลการทบทวนอย่างเป็นระบบครั้งนี้จิตแพทย์และทีมการรักษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาตัดสินใจเลือกการบำบัดสำหรับผู้ที่เป็นโรคจิตเภท และการกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดประสิทธิผลและมีความคุ้มค่าต่อไป อย่างไรก็ตามในการนำไปปฏิบัตินั้นควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ ความเหมาะสม คุณค่า และความคุ้มค่าที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของพื้นที่นั้นๆ นอกจากนี้ในการทบทวนอย่างเป็นระบบครั้งนี้พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผลของการบำบัดสำหรับผู้ที่เป็นโรคจิตเภทจำนวนน้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการนำมาตัดสินใจในการนำมาใช้ในการปฏิบัติและการกำหนดนโยบายต่อไป

Thesis Title	Cost-Effectiveness Analysis of Interventions for Persons with Schizophrenia: A Systematic Review	
Author	Ms. Poranee Posawang	
Degree	Master of Nursing Science (Psychiatric Nursing and Mental Health)	
Advisory Committee	Associate Professor Dr. Patraporn Tungpunkom	Advisor
	Assistant Professor Dr. Kulwadee Abhicharttibutra	Co-advisor

Abstract

Schizophrenia is disabling, chronic and one of the most severe among psychiatric illnesses. It has a notable impact not only on the patient but also on their families, services, and the wider economy. Therefore, finding the most cost-effective intervention for persons with schizophrenia is pivotal. The aim of this review is to provide the best available evidence on cost-effectiveness interventions for persons with schizophrenia. Studies published in Thai or English language during 2006-2016 are considered for inclusion in this review. The inclusion criteria (PICO- Participants or Population/Interventions/Comparator/Outcome) in this study were the studies that investigated 1) persons (P) with schizophrenia 2) receiving interventions (I) including antipsychotics and psychosocial intervention 3) comparing (C) interventions with usual care, and 4) outcome (O) is cost-effectiveness and incremental cost-effectiveness ratio (ICER). The systematic review of economic evaluation evidence has been adopted to the 8 steps of the ACTURI (Analysis of Cost, Technology and Utilisation Assessment and Review Instrument) module by the Joanna Briggs Institute (JBI, 2014). The results from systematic searching found 1,845 studies and after selecting based on inclusion criteria (PICO) and critical appraising of the study quality, there were only five studies included in this systematic review. The data analysis to evaluate the cost-effectiveness and ICER using the Dominance Ranking Matrix (DRM) tool developed by Joanna Briggs Institute (JBI, 2014).

The results found that:

1. There are six types of intervention for persons with schizophrenia based on the study of cost-effectiveness including 1) typical antipsychotics, 2) atypical antipsychotics, 3) psychosocial intervention combination with typical antipsychotics, 4) psychosocial intervention combination with atypical antipsychotics, 5) family intervention combination with typical antipsychotics, and 6) family intervention combination with atypical antipsychotics.

2. The interventions that were found to be cost-effective and were recommended to treat persons with schizophrenia were the following:

2.1 Psychosocial intervention combination with typical antipsychotics, three studies in Chile, Nigeria and Spain have shown this intervention was more cost-effective than a combination between psychosocial intervention with atypical antipsychotics or treatments of only typical and atypical antipsychotics.

2.2 Family intervention combination with typical antipsychotics, a study in Vietnam has shown this intervention was more cost-effective than a combination between psychosocial intervention with atypical antipsychotics or treatments only typical and atypical antipsychotics.

2.3 Family intervention combination with atypical antipsychotics, a study in Thailand has shown this intervention was more cost-effective than a treatment of only atypical antipsychotics.

The results of this systematic review can serve as pivotal data to assist health care providers and mental health professionals in making decisions related to interventions for persons with schizophrenia in the clinical setting and for making policy. However, before utilizing this recommendation, the feasibility, appropriateness, meaningfulness, and cost-effectiveness should be considered. Also, this systematic review only found a few studies on the cost-effective analysis related to the intervention for persons with schizophrenia. This reflects the need for further studies related to this topic to facilitate decision-making at the point of care in the clinical setting and for making policy.